

ДО

Г-Н КИРИЛ ПЕТКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
И МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА И ИНДУСТРИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н ДАНИЕЛ ЛОРЕР
МИНИСТЪР НА ИНОВАЦИИТЕ И РАСТЕЖА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: *Съотношение на грантово финансиране към финансови инструменти в Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България (НПВУ) и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 г.“ (ПКИП).*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Нашите организации и членовете, които представляваме - водещи малки и средни предприятия със значимо локално и международно присъствие, предприемачи, инвеститори и представители на банковия и небанков финансов сектор - силно оценяваме положените

усилия на двата служебни кабинета и на настоящото редовно правителство за изготвяне на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България. Благодарим за възможността, че бяхме поканени да изразим становище, наред с други организации, в дискусия, организирана от Министерството на Икономиката, по време на Служебното правителство.

Всички ние заставаме зад финансовите инструменти като ключов ресурс за подкрепа и развитие на малките и средни предприятия (МСП) в България, като доказано успешен модел и подкрепяме съотношението да бъде 50/50 спрямо грантове (безвъзмездна финансова помощ) и финансови инструменти в Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

Още повече, настояваме да бъдем въввлечени във всички дискусии, касаещи финансови инструменти, гаранции за МСП, фондове за дялов и рисков капитал, технологичен трансфер, иновативни компании с високо-добавена стойност и бързо-развиващи се компании. Разтревожени сме, че се разпространява публично грешна информация, свързана със секторите, които представляваме, и силно вярваме, че е редно да имаме възможност за отговор и изразени становища в срещи и работни групи, редом с други браншови организации.

На база значителния опит, с който разполагаме в сферата на финансирането, банковия сектор и развитието на световно-успешни компании, изразяваме пред вас твърдата си увереност, че:

- Подкрепата с финансови инструменти стига до много повече на брой малки бизнеси.
- Самите МСП генерално предпочитат финансови инструменти пред грантове заради гъвкавост, прозрачност, по-малко бюрокрация и по-добра конкурентоспособност. Често грантовете идват с допълнителни разходи за консултантски услуги, кандидатстване и административна тежест.
- За разлика от грантовете, финансовите инструменти подпомагат ликвидността на компаниите, предвид че получават инвестиция за текуща и бъдеща дейност и растеж вместо – след изпълнени ангажименти.
- Финансовите инструменти биха могли да покрият почти всички финансови нужди на МСП-та, включително и на тези, които в момента разчитат на БФП. Ключът за по-доброто покритие е правилното използване на съответните професионални финансови посредници, чиято критична маса нараства и трябва да продължи да нараства, за да се осигури това покритие.

- Подкрепата чрез инструменти е свързана и с **ефективна техническа помощ и менторство от водещи специалисти в частния сектор**, която често е дори по-ценна за развитието на фирмите от самото финансиране и няма как да се осигури с грант.
- Финансовите инструменти добавят **допълнителна стойност посредством обогатяването на така-наречените екосистеми**, чието обслужване е съпътствано не само с генериране на допълнителни работни места, но и с осигуряване на възможности за привличане на допълнителен външен капитал под формата на инвестиции.
- **Финансовият ресурс, който се предоставя по линия на инструментите, е при по-добри условия от пазарните**, което е и основната идея. Могат да се посочат множество примери за това: Програма „Възстановяване“, без която фирмите няма как да имат достъп до необезпечени кредити в такъв обем; Програмата за кредити на малки предприятия с кратка история на Фонд на фондовете води до многократно намаляване на лихвите за тези клиенти.
- **Високата ликвидност на банковия сектор предполага прилагането на финансови инструменти под формата на кредитни подобрения** (гаранции, финансиране със споделяне на риска и т.н.). Това е единственият начин „затворената“ в банките ликвидност да достигне до българския бизнес при приемливи условия (например по-ниски изисквания за обезпечение или цена). Ясен пример в тази посока е Програма „Възстановяване“, чрез която в кратки срокове, необезпечено финансиране получиха близо 600 МСП.

Мултипликационният ефект от финансовите инструменти или допълнителните частни капитали, които се изискват или се самонабират за дофинансиране на определена инвестиция, в много случаи е по-значителен от самите инструменти.

Те от своя страна са доказано-работещи и важни за екосистемата, затова е важно да бъдат продължени в дългосрочна стратегия. Следват примери за тези успехи:

- Само за 3 години от старта си, *JEREMIE* способства за **7 650** финансирани фирми с **157 941** подкрепени работни места; от тях **200** са високо-иновативни стартъпа, създали над **3 000** високоплатени работни места.
- Общите резултати за всички инструменти на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) в България са както следва:
 - с **€451** млн. публичен ресурс са привлечени **€1.473** млрд. евро допълнителен частен ресурс;

- Рециклираният ресурс (>70% по предишната *JEREMIE* програма) е вложен повторно и до момента е генерирал > €400 млн. **ново финансиране за >2000 МСП;**
- След приключване на вложенията на първия рециклиран ресурс, **общото финансиране ще стане близо €2.3 млрд.** – т.е. над петкратен ръст, който ще продължи да се покачва с повторно рециклиране.
- Инвеститорите, ситуирани в България, успяват да привлекат допълнителен капитал от международни инвеститори за своя портфейл от компании, при това със значителни суми; само две такива инвестиции през 2021 (в *GTMhub* и *Payhawk*) г. се равняват на близо **3 пъти инвестиция до момента публичен капитал.**
- Чрез мултиплицирането на публичен ресурс и рециклирането/револвирането на финансов ресурс, в България досега са подкрепени **над 11 500 малки фирми.** За сравнение, общият брой договори за МСП по ОПРКБИ (2007-2013), приоритетни оси 1 и 2, и по ОПИК (2014-2020), извън помощта по COVID-19 мерките, са съответно 3119 и 3366 договори (като за ОПИК това са 2776 бенефициенти), т.е. **общо двукратно по-малко финансирани с БФП компании при в пъти повече публичен ресурс.**
- От всички 11 654 финансирани фирми, финансирани с оригиналния публичен ресурс по *JEREMIE* програмата (преди рециклирането му), **5 922 са микро-фирми** с до 9 служители (50.8% от всички крайни получатели) и само 1 118 са с 50 или повече служители (9.6% от всички).
- Чрез прилагането на финансови инструменти, чрез „отключването“ на частен ресурс, до бизнеса достигат много повече средства, отколкото ако се интервенира само с публичен. Към края на годината договорените публични средства от Фонд на фондовете с крайни получатели (около 290 млн. лв.) са довели със себе си **приблизително двойно повече частни средства (приблизително 445 млн. лв.).**

Днес имаме още по-големи очаквания за успех, предвид зрелостта на екосистемата ни: ако на предишната итерация 70-90% от капитала на един фонд беше с публични средства, то за новата генерация фондове се очаква публичните средства да са: 1) под 50% от общо привлечените; и 2) фондовете са в пъти по-големи като общ капитал, което води до **повече средства за български инвестиции, както и за устойчив модел.**

Без да омаловажаваме ролята на грантовете в стимулирането на българската икономика, **сме твърдо убедени, че финансовите инструменти трябва да заемат ключово място в Плана за възстановяване и устойчивост на страната,** и са изключително ефективен механизъм, който може да способства МСП в посока развитие на иновации, дигитализация и зелена

трансформация, чрез които техният бизнес да е конкурентоспособен на световния пазар. Това на свой ред е път за развитието на българската икономика в посока иновативна България, която да не изостава от своите съседи и Европа.

По данни на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), с €50 млн. рециклиран ресурс по Програмата *JEREMIE* в последните две години се създадоха 4 нови регионални фонда за дялов и рисков капитал, базирани в София (2 *venture capital* и 2 *private equity*), които успешно набраха допълнителен капитал от €190 млн. Освен, че мултиплицира националния публичен ресурс вече 5 пъти, това дава възможност София да се утвърди като регионален център за фондове със рисков капитал в Югоизточна Европа и демонстрира апетита на големи частни международни инвеститори към иновационната екосистема тук. Вярваме, че тези първи стъпки трябва да се превърнат в дългосрочна политика за трансформация на българската икономика и ускорено наваксване на изоставането на България. Според официалния доклад на *Invest Europe* за 2020 г., размерът на рисковите инвестиции в местни компании като дял от реалния БВП в страната е 30 пъти под средното равнище за държавите-членки на ЕС.

В рамките на досегашните оперативни програми, България все още остава в дъното на класацията за иновативен потенциал в ЕС, (*European Innovation Scoreboard 2021*) и на предпоследно място по дялови и рискови инвестиции (*Venture Capital Investments*), спрямо brutния вътрешен продукт. Последното дава ясен сигнал за нуждата от допълнителна държавна подкрепа за пазара на рискови инвестиции в България и дългосрочна визия.

В заключение и в подкрепа на тази дългосрочна визия, при Фонд мениджър на финансови инструменти в България (ФМФИБ) инвестиционният период на всички финансови инструменти в портфейла приключва през 2023 г., след което постигнатите резултати следва да се надградят, защото в противен случай ще бъдат загубени в момент, в който България има шанс да се наложи като регионален лидер в сферата на инвестициите в иновативни фирми.

Българската предприемаческа екосистема направи сериозни крачки напред в своето развитие. Затова вярваме, че е важно е да има дългосрочен план, в който да са включени успешните и работещи примери за България. Многобройните успешни бизнеси създават работни места, увеличават конкурентоспособността и добавената стойност чрез иновации и подобряват имиджа на България в региона и света.

Настояваме за среща, за да обсъдим важността на финансовите инструменти в Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

17.02.2022 г.

С уважение,

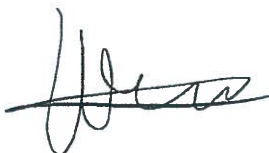
Евгени Ангелов, Председател на
Българска асоциация за дялово и
рисково инвестиране (БАДРИ/BVCA)

Добромир Иванов,
Председател на Българската
стартъп асоциация (БЕСКО)

Момчил Василев
Изпълнителен директор
на Ендевър България

Илия Кръстев, Председател на
Българската асоциация за иновации,
бизнес услуги и технологии (AIBEST)

Саша Безуханова,
Председател на
Борда на MOVE.BG

Кремена Дервенкова, Директор
на Асоциацията на българските
лидери и предприемачи (ABLE)

Валери Вълчев,
Председател на Българската
финтех асоциация

Контакти:

office@bvca.bg

hello@besco.bg

contact@move.bg

info@aibest.org

Офис:

бул. Черни връх №47

ет. 6 (Пъзел)

София, 1407